

6

Vragenuur

Vragen van het lid Nijboer aan de minister van Financiën over opeenvolgende berichten van omvangrijke fraude bij SNS REAAL.

□

De heer **Nijboer** (PvdA):

Voorzitter. Witteboordencriminaliteit, witwassen, corruptie, fraude; het zijn allemaal zeer ernstige misdrijven, die de samenleving ontwrichten. In 2007 deed de FIOD een ongekend grote inval op 50 plekken in Nederland. De fraudezaak rond het Bouwfonds was de grootste uit de Nederlandse geschiedenis. Er is een boek over verschenen, De Vastgoedfraude, en nu zijn er de laatste afleveringen van het toneelstuk De Verleiders.

Vijf jaar na deze FIOD-inval is de Staat aandeelhouder van een onderdeel van het voormalige Bouwfonds, de financieringspoot Property Finance. Die financieringspoot bracht SNS en het spaargeld van de mensen uiteindelijk in gevaar. Dit noopte ertoe dat de Staat nu aandeelhouder is van SNS en Property Finance. Het lijkt erop dat SNS en deze vastgoedpoot niet alleen door slechte beleggingen in de problemen kwamen, maar ook dat er sprake was van malversaties, fraude en zelfverrijking.

Dat is een ernstige zaak en daarom heb ik vier vragen aan de minister. Ten eerste: is de berichtgeving van diverse media, waaronder De Telegraaf, de NRC en het Financieele Dagblad over invallen van de FIOD bij voormalige bestuurders van SNS REAAL juist? Ten tweede: klopt het dat de nieuwe raad van bestuur van SNS aangifte deed? Ten derde: heeft de minister de raad van bestuur van SNS gevraagd om schoon schip te maken, zodat daar niemand meer rondloopt die niet brandschoon is? Ten vierde: hoe wordt geborgd dat in de toekomst alle transacties eerlijk en brandschoon zullen zijn en volgens goede zeden zullen verlopen?

□

Minister **Dijsselbloem**:

Voorzitter. Ik kan heel kort zijn in mijn beantwoording. Op zichzelf is de hoofdlijn van de berichten juist – dat was het antwoord op vraag 1 – evenals het bericht dat de raad van bestuur aangifte deed. Is er gesproken over schoon schip maken? Ja, dat is zo. Ook zijn er intensieve contacten tussen mijn ministerie en het nieuwe bestuur van SNS REAAL. Daar houdt mijn beantwoording ook alweer op, want er zijn lopende onderzoeken van zowel FIOD als OM. Ik voel mij op dit moment niet vrij om over lopende onderzoeken mededelingen te doen, voor zover ik er zelf al van op de hoogte ben. Er wordt echter bovenop gezeten, zowel vanuit het ministerie als vanuit de nieuwe directie van het bedrijf. De onderzoeken lopen; we moeten nu het vervolg daarvan afwachten.

De heer **Nijboer** (PvdA):

De antwoorden van de minister zijn helder maar niet minder verontrustend. Dat vraagt om intensief contact vanuit de Staat als aandeelhouder met de raad van bestuur van SNS REAAL. Als zulke gevallen aan de orde zijn, hoor je daar bovenop te zitten. De vraag aan de minister is dan

ook of hij een plan heeft gevraagd aan de raad van bestuur om schoon schip te maken, om alles brandschoon te krijgen en om te voorkomen dat zich dergelijke gevallen, die blijkbaar in hoofdlijn juist zijn, voordoen. Mijn laatste vraag is of de minister de huidige raad van bestuur heeft verzocht om te bekijken wat de verantwoordelijkheid is van de vorige raad van bestuur. Als de berichten juist zijn dat de nieuwe raad van bestuur een paar dagen na aantreden aangifte heeft gedaan, kun je ook vragen stellen over wat daarvoor is misgegaan en of daar ook sprake was van slecht bestuur, slecht toezicht en wellicht zelfs het door de ogen zien van fraude.

Minister **Dijsselbloem**:

Is er een plan gevraagd, zo vroeg de heer Nijboer. Dat plan is niet gevraagd, maar de nieuwe leiding van de bank heeft dat plan wel. Dat laat zich samenvatten door de uitspraak van de nieuwe bestuursvoorzitter: op het gebied van integriteit en fraude kun je geen compromissen sluiten. Dat is precies hoe de nieuwe directie erin zit, daarin bevestigd en gesteund door mij als aandeelhouder. Er wordt schoon schip gemaakt. Al het mogelijke wat onder directe verantwoordelijkheid van het bestuur valt in termen van integriteitsonderzoek, wordt gedaan. Elke aanleiding tot verdenking wordt gemeld bij de FIOD en leidt zo mogelijk tot een aangifte bij het OM. Dat is precies wat nu al in toenemende mate gebeurt en zich de komende weken misschien nog zal uitbreiden.

Laat ik voor de volledigheid van de informatievoorziening ten slotte vermelden dat in januari ook bij mijn ministerie een melding van onrechtmatigheden is gedaan, per brief. Die is onmiddellijk in handen gesteld van de FIOD, zoals wij dat doen bij dit soort meldingen. De FIOD bleek op dat moment al bezig te zijn. Daarmee geef ik ook antwoord op de tweede vraag. Ook al onder de vorige directie, die zoals bekend eind januari is vertrokken, is integriteitsonderzoek gestart en is de FIOD ingeschakeld. Dit is met hernieuwde kracht en breder en dieper voortgezet door de nieuwe directie.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Ik dank de minister voor de heldere beantwoording. Het is echt zaak dat zo spoedig mogelijk schoon schip wordt gemaakt, zowel qua verleden bij SNS REAAL als naar de toekomst. Alles wat daar gebeurt, moet brandschoon en glashelder zijn en niets met malversaties te maken hebben. Dat vergt alle aandacht. Ik wens de minister succes daarbij.

Mevrouw **Gesthuizen** (SP):

Wij hebben al van de premier mogen vernemen dat hij meent dat sprake is van mismanagement bij deze bank. Ik heb ook al mogen vernemen, vanwege voorproefjes die RTL heeft uitgezonden, dat deze minister aankondigt dat hij geen gang naar de Ondernemingskamer zal maken. Ik vraag me dan af hoe deze minister van Financiën, minister Dijsselbloem, het mismanagement wil onderzoeken waarop de premier duidt. Laat hij niet aankomen met het antwoord dat het een zaak van onderzoek van het Openbaar Ministerie en de FIOD is, want daar hoort dat onderzoek niet thuis.

Minister **Dijsselbloem**:

Het antwoord is al gegeven, maar ik geloof dat ik daar niet mee mag aankomen! Dit is intensief gewisseld in het uitgebreide debat dat ik met de Kamer heb gevoerd over

Dijsselbloem

SNS. Wij evalueren de rol van het ministerie van Financiën zelf in de achterliggende paar jaar evenals de rol van de Nederlandsche Bank in de toezichtsperiode vanaf ongeveer 2008. Wij komen daar binnen korte termijn in de Kamer op terug. Er loopt een aantal onderzoeken van OM en FIOD betreffende de integriteit, maar ook de mogelijke fraude en dergelijke. Ik zal de Ondernemingskamer als aandeelhouder echter niet vragen om een enquête verrichten naar de gang van zaken bij de SNS Bank.

De heer **Van Hijum** (CDA):

Ik vraag hier toch even over door. Wij hebben hier inderdaad een uitgebreid debat over gevoerd. Tijdens dat debat heeft de minister zelf enerzijds gezegd dat er wat hem betreft geen licht zit tussen de stevige verontwaardiging van de premier over het mismanagement en over de grote fouten die er zijn gemaakt. Anderzijds is er de aanpak van de minister. Hij heeft de Kamer voorgespiegeld dat hij tot het uiterste wil gaan om de aansprakelijkheid van bestuurders te onderzoeken en, als het mogelijk is, daarop door te pakken. Wat blijft daarvan over, ook na de aankondiging om geen enquête te laten verrichten?

Minister **Dijsselbloem**:

De verschillende mogelijkheden en procedures worden nu op één hoop gegooid. Ik heb in het Kamerdebat gezegd dat ik het nieuwe bestuur van SNS REAAL zal vragen om al het mogelijke te doen om de bonussen van de toenmalige bestuurders, als daar bijvoorbeeld sprake van is geweest, terug te halen. Wij kijken daarnaar. Ik zal daar ook op terugkomen bij de Kamer. Dat is echt iets anders dan als aandeelhouder aan de Ondernemingskamer vragen om een enquête uit te voeren – hetgeen juridisch gezien mogelijk is – naar het gevoerde beleid bij SNS REAAL. Ik doe een aantal dingen dus wel, maar dit doe ik niet.

De **voorzitter**:

Ik dank de minister voor zijn komst naar de Kamer. Wij gaan snel door met de laatste vraag.